

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 10.1.2011
KOM(2010) 810 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Midtvejsevalueringsrapport om gennemførelsen af kulturprogrammet

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Midtvejsevalueringsrapport om gennemførelsen af kulturprogrammet

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INDLEDNING	3
2.	BAGGRUND FOR PROGRAMMET	3
3.	DEN EKSTERNE EVALUERING	4
3.1.	Formålet med evalueringen	4
3.2.	Metode	4
3.3.	Resultater	4
4.	De vigtigste henstillinger fra evalueringen og Kommissionens bemærkninger	8
5.	Kommissionens konklusioner	12

1. INDLEDNING

Denne rapport fremlægges i henhold til artikel 13, stk. 3, litra a), i afgørelse nr. 1855/2006/EF¹ af 12. december 2006² om oprettelse af kulturprogrammet (i det følgende omtalt som "programmet"), hvor det er fastsat, at Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget senest den 31. december 2010 skal forelægges en midtvejsevalueringsrapport om de opnåede resultater og om de kvalitative og kvantitative aspekter af gennemførelsen af programmet. Den indeholder Europa-Kommissionens holdning til de vigtigste konklusioner og henstillinger i den endelige eksterne midtvejsevaluering af programmet, som kan findes på følgende adresse:

http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm

2. BAGGRUND FOR PROGRAMMET

I henhold til afgørelse nr. 1855/2006/EF (i det følgende omtalt som "afgørelsen") er programmets overordnede mål at styrke det kulturelle område, der er fælles for europæerne, og som er baseret på en fælles kulturarv, gennem udvikling af kultursamarbejdet mellem skabende kunstnere, kulturelle aktører og kulturinstitutioner med henblik på at fremme udviklingen af europæisk medborgerskab. Dette mål skal nås ved hjælp af programmets specifikke målsætninger, navnlig:

- at fremme den tværnationale bevægelighed for personer, der arbejder i kultursektoren
- at fremme tværnational udbredelse af kunstværker og kunstneriske og kulturelle frembringelser
- at fremme den tværkulturelle dialog.

Programmet fokuserer på tre hovedaktioner. Det drejer sig om:

---

¹ EUT L 372 af 27.12.2006, s. 1.

² Ændret ved afgørelse nr. 1352/2008 af 16. december 2008, EUT L 348 af 24.12.2008, s. 128.

- aktionsdel 1 – støtte til kulturelle projekter, bl.a. flerårige samarbejdsprojekter, samarbejdsaktioner og særaktioner
- aktionsdel 2 – støtte til organer, som er aktive på europæisk niveau inden for kulturområdet
- aktionsdel 3 – støtte til analyser og til indsamling og formidling af information samt til aktiviteter, der maksimerer virkningen af projekter inden for europæisk kultursamarbejde.

I aktionsdel 1 indgår kultursamarbejdsprojekter, tilskud til litterære oversættelser, særaktioner, der omfatter støtte til samarbejde med tredjelands, de europæiske kulturhovedstæder samt fire europæiske priser på kulturområdet. De to sidstnævnte projekter administreres direkte af Kommissionen (GD EAC), mens de øvrige administreres på dennes vegne af Forvaltningsorganet for Undervisning, Audiovisuelle Medier og Kultur (EACEA).

Programmet indføres for perioden fra den 1. januar 2007 til den 31. december 2013. Denne rapport omhandler alle programmets aktionsdele (med undtagelse af de europæiske kulturhovedstæder, som indgår i separate evalueringer³) og hele dens geografiske anvendelsesområde i de første tre år af programmets gennemførelse.

3. DEN EKSTERNE EVALUERING

3.1. Formålet med evalueringen

ECOTEC Research and Consulting Ltd blev udvalgt til at gennemføre en ekstern uafhængig evaluering. Som opfølgning på det aktuelle program skulle evalueringen vurdere gennemførelsen af programmet og gennemførelsen af målene, aflægge rapport om, i hvilken udstrækning de godkendte aktioner hidtil har bidraget til de mål, der er anført i afgørelsen, og til de overordnede mål for EU's indsats på kulturområdet, som fastlagt i artikel 167 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og indsamle input til udarbejdelse og gennemførelse af ethvert fremtidigt program på kulturområdet.

3.2. Metode

Metoden, som den eksterne evaluatore anvendte, er baseret på en række evalueringsspørgsmål, der gør brug af hovedkriteriet om relevans, effektivitet og bæredygtighed. De anvendte analysemetoder omfattede 'desk research' (herunder revision af programdata), revision af et udsnit af sager vedrørende finansierede projekter, 78 interviews med støttemodtagere, programmets gennemførelsesorganer og andre berørte parter, en særlig fokusgruppe, udveksling af oplysninger med forvaltningskomitéen for kulturprogrammet og 11 casestudies vedrørende projektet. Der blev gennemført to onlineundersøgelser: en undersøgelse blandt organisationer, der er blevet støttet af programmet, og en undersøgelse blandt forlag, der modtog støtte til litterære oversættelser. Svarprocenten i de to undersøgelser var høj med henholdsvis 50 % og 40 % og med respondenter fra 34 lande.

3.3. Resultater

1. Relevans

---

³ Komplementariteten mellem de europæiske kulturhovedstæder og resten af programmet indgår imidlertid i denne evaluering.

Evalueringen konkluderer, at kulturprogrammet spiller en unik rolle, når det drejer sig om at stimulere grænseoverskridende samarbejde, fremme 'peer learning' og professionalismen i sektoren samt forbedre europæiske borgeres adgang til ikke-nationale europæiske værker. Indirekte bidrager det til udviklingen af indhold, hvilket er afgørende for en bæredygtig vækst og jobskabelse og stimulerer ny, kreativ og innovativ udvikling.

Rapporten understreger, at programmet spiller en vigtig rolle med hensyn til at respektere Europas kulturelle og sproglige mangfoldighed og at sikre og styrke EU's kulturelle arv i overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, i den konsoliderede version af traktaten om Den Europæiske Union og artikel 167 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (navnlig artikel 22) samt EU's forpligtelser som part i UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.

Programmets målsætninger har bidraget til de mål, der er fastsat i artikel 167, ifølge hvilke Unionens indsats skal støtte og udbygge medlemsstaternes indsats, hvad angår forbedring af kendskabet til og formidlingen af kulturarv, der er af europæisk betydning, bevarelse og beskyttelse af kulturarv, der er af europæisk betydning, ikke-kommercielle udvekslinger og kunstneriske og litterære frembringelser.

Selv om programmet går forud for den nye europæiske kulturdagsorden, er der stærke bånd mellem de to. Visse former for støtte er direkte knyttet til de politiske processer (civilsamfundsplatforme, politikanalysegrupperinger og undersøgelser), hvorimod andre former ikke er direkte tilknyttet, men har potentiale til at opstille eksempler og erfaringer på bedste praksis, som kan ligge til grund for politiske processer (samarbejdsprojekter, særlige aktioner og litterære oversættelsesprojekter).

Hvad angår samarbejdsprojekterne (alle former), som modtager størstedelen af den finansielle støtte under programmet og støtte fra organisationer i hele EU, er disse meget relevante for alle tre specifikke målsætninger. De giver navnlig mulighed for direkte at støtte mobilitetsperioder samt aktiviteter, der involverer udbredelsen af kunstværker. Det grænseoverskridende krav til partnerskaber sikrer en vis grad af interkulturel dialog i deres aktiviteter, som følge af at folk fra forskellige kulturelle baggrunde mødes. Selv om de fleste projekter stimulerer den interkulturelle dialog, er typen af særlige aktiviteter, som kræves til at nå dette mål, ikke altid så klar sammenlignet med de to andre målsætninger. Interkulturel dialog er derfor generelt (men ikke altid) et biprodukt af projekter frem for deres primære mål. Litterære oversættelser bidrager til målsætningen om tværnational udbredelse og indirekte til interkulturel dialog.

I evalueringen anbefales det, at det vil være vigtigt at revidere programmets målsætninger i fremtiden for at tage hensyn til den seneste udvikling, både hvad angår EU-politikker (f.eks. Europa 2020-strategien og den europæiske kulturdagsorden) og de forhold, som påvirker den kulturelle sektor og dennes behov i den kommende periode (såsom virkningerne af globaliseringen og det digitale skift).

2. Virkning

Resultaterne af gennemgangen af projektets dokumenter og undersøgelser viser, at programmet generelt har haft succes med at opnå resultater og virkninger med en betydelig løftestangseffekt. Dette fremgår af følgende tal. Der blev givet mere end 700 tilskud til kulturformidlere fra programmet i perioden 2007-2009, hvorved antallet af organisationer kommer op på omkring 3 000, hvis medarrangørerne inkluderes, og de udbetalte tilskud oversteg 120 mio. EUR. Kravet om medfinansiering stimulerede naturligvis mobiliseringen af

andre midler på nationalt plan. De støttede aktiviteter når et bredere publikum og forbedrer adgangen til europæisk kultur. Støtten til litterære oversættelser har bidraget til oversættelsen af mere end 1 600 bøger i løbet af den treårige periode, og på denne måde har omkring 1,4 millioner læsere fået adgang til (ny) europæisk litteratur.

De europæiske kulturhovedstæder tiltrækker almindeligvis millioner af mennesker og involverer tusindvis af frivillige, f.eks. havde Liverpool i 2008 10 millioner besøgende. De europæiske kulturarvsdage 2009 tiltrak 25 millioner besøgende i hele Europa, og prisuddelingen European Boarder Breakers Awards nåede ud til hundredtusindvis af europæere gennem udsendelser fra 12 tv-stationer, 24 radiostationer i 24 forskellige lande og via internettet.

De fleste projektansvarlige følte, at de havde succes med de aktiviteter, som de havde foretaget for at nå målsætningerne.

Hverken i afgørelsen om oprettelse af programmet eller i den nuværende programvejledning er det udtrykkeligt anført, hvilken art, form eller hvilket indhold de støttede kulturelle aktiviteter skal have. I den forbindelse giver programmets fleksibilitet mulighed for, at kulturformidlerne kan anvende skræddersyede fremgangsmåder, der passer til deres behov.

Udover programmets eksplicite målsætninger har projekterne også en tendens til at forfølge andre mål. Typisk foretages to former for aktiviteter: kulturelle aktiviteter (herunder kunstnerisk udveksling, fælles kulturelle værker, samproduktioner, turnéer og festivaler og udveksling af kulturgjenstande) og støtteaktiviteter (udveksling af erfaringer, networking, formidling af oplysninger og praktisk støtte til formidlere, uddannelse og forskning).

De gennemføres ved hjælp af en række aktioner. Bevægeligheden for kulturformidlere og udbredelsen af værker er sædvanligvis blevet udført som integrerede aktiviteter, for eksempel organisationer for udøvende kunstnere, der rejser rundt for at optræde med nye værker, eller kunstnere der laver og udstiller nye værker i en mobilitetsperiode. Det brede publikum nås gennem optrædener for publikum, udstillinger, somme tider gennem tv og radio og naturligvis via internettet.

Undersøgelsen viser, at omkostningerne er den største hindring for det tværnationale samarbejde, og som følge heraf har projekterne en tendens til ikke at overleve, når tilskuddet er opbrugt, hvilket hovedsageligt skyldes de yderligere omkostninger i forbindelse med at arbejde på tværs af grænserne. Ikke desto mindre omfatter de langsigtede fordele den rolle, som programmet spiller inden for følgende områder:

- fremme af kunstneres evner og karrierer ved hjælp af mobilitetserfaringer
- 'peer learning' gennem tværnational udveksling, networking og eksperimentering, ofte inden for områder og specialiseringer, hvor evnerne og knowhow'en er geografisk spredt i Europa, og dermed stordriftsfordele og fremme af professionalismen i sektoren, navnlig med henblik på at operere i et globalt miljø
- hjælp til at udligne geografiske skævheder ved at støtte kunstnere i lande, der ikke har tilstrækkelige kapaciteter, ved hjælp af programmets samarbejdsdynamik
- hjælp til at udbrede ikke-nationale eller koproducerede europæiske værker og forbedre offentlighedens adgang til disse værker

- fremme af et mere udadrettet og internationalt perspektiv blandt enkeltpersoner og organisationer.

Den primære skævhed i programmerne vedrører litterær oversættelse. Selv om støtten udgjorde et betydeligt bidrag til at fremme udbredelsen af litterære værker og dermed forbedrede adgangen til ikke-national europæisk litteratur, er engelsk og fransk de mest anvendte kildesprog (mere end fire ud af ti oversættelser), og fem andre sprog udgør over halvdelen af oversættelserne, for så vidt angår målsproget (italiensk, ungarsk, slovensk, bulgarsk og græsk). Der er således et uudnyttet potentiale, hvad angår fremme af kulturel mangfoldighed, hvilket kan ændres ved at øge antallet af oversættelser til nogle af de store europæiske verdenssprog, der kan anvendes som relæsprag for yderligere oversættelser til andre sprog.

Evalueringen konkluderer således, at programmet har været effektivt, hvad angår fremme af grænseoverskridende kultursamarbejde, støtte til kunstneriske og litterære frembringelser og forbedring af udbredelsen af kulturelle udtryksformer. På denne måde har det bidraget markant til traktatens overordnede mål om at fremme kulturel mangfoldighed i Europa, mens den fælles kulturarv sættes i fokus.

3. Effektivitet

Der har været stor interesse for de disponible midler: Kun omkring hver fjerde ansøgning til samarbejdsprojekter har modtaget tilskud og kun omkring hver tredje ansøgning fra organisationer, der er aktive på europæisk plan. Der blev imødekommet flere ansøgninger vedrørende litterær oversættelse, idet omkring halvdelen af disse modtog støtte, men denne efterspørgsel afspejler ikke det konstaterede behov for flere oversættelser til visse dominerende sprog (navnlig engelsk). Det bør bemærkes, at der også er en mere generel skjult efterspørgsel, som ikke afspejles i antallet af indsendte ansøgninger, idet et reelt behov for støtte i visse tilfælde ikke resulterer i en ansøgning (f.eks. på grund af vanskeligheder med at opnå den tilstrækkelige støtte).

De hidtidige udgifter svarer til forventningerne, og det samme gælder for tildelingen mellem aktionsdelene. Det er dog tvivlsomt, hvorvidt det relativt begrænsede antal projekter med tredjelande, der kunne støttes inden for budgettet, vil resultere i en betydelig "kritisk masse", for så vidt angår mållandene.

Ansøgningsprocessens effektivitet og forvaltningen af programmet er blevet forbedret betydeligt i forhold til forløberen herfor, Kultur 2000-programmet. Ændringer i procedurerne, herunder ændringerne foretaget i afgørelse 1352/2008/EF vedrørende komitologikravene i afgørelsens artikel 9, har gjort ansøgningsprocessen mere klar og kortere end tidligere (mellem 52 og 140 dage kortere, afhængigt af aktionsdelen). Forskellige forenklingsforanstaltninger vedtaget af Kommissionen og EACEA har forenklet de administrative krav til ansøgerne. Programmets deltagere er generelt tilfredse med disse ændringer og med programvejledningen, som blev lanceret med henblik på at give ansøgerne detaljerede og mere faste oplysninger vedrørende ansøgninger om støtte.

Kulturkontaktpunkterne yder fortsat en tilfredsstillende service, og, selv om de stadig befinder sig på et tidligt stadium, er der en tilfredsstillende udvikling i de seneste ændringer i deres arbejdsforhold, som bidrager til at styrke samarbejdet mellem kulturkontaktpunkterne og EACEA. Støttemodtagerne betragter generelt kulturprogrammets synlighed og Kommissionens formidlingsaktiviteter som værende tilfredsstillende, men resultaterne tyder på, at der kan gøres mere, navnlig ved at udføre flere formidlingsaktiviteter på EU-plan, selv

om det understreges, at dette ligeledes er blevet væsentligt forbedret siden Kultur 2000-programmet.

Evaluatorens generelle konklusion vedrørende effektivitet er, at programmet hovedsageligt har levet op til forventningerne med hensyn til deltagelse efter organisationsform og geografisk balance. Det har også gjort det muligt at deltage for en lang række nonprofitorganisationer og små og mellemstore virksomheder. Over halvdelen af deltagerne i programmet er udøvende kunstnere, men der er også en relativt stor andel af "tværfaglige" aktører, hvilket afspejler de mange samtdsorienterede kulturelle aktiviteter tværfaglige art. Hvad angår antallet af ansøgninger, (ikke nødvendigvis afspejlet i forhold til antallet af imødekomne ansøgninger), viser mønstret generelt en tilfredsstillende sammenhæng mellem deltagelse og landestørrelse, dog med litterær oversættelse som en bemærkelsesværdig undtagelse.

4. Bæredygtighed

For så vidt angår bæredygtighed, har mange samarbejdsprojekter ført til opfølgingsaktiviteter for dermed at skabe et solidt grundlag for fremtidige aktiviteter, skabe langsigtede fordele og indgå varige partnerskaber. Dog afhænger de løbende samarbejdsaktiviteter i høj grad af de pågældende organisationers evne til at fortsætte deres arbejde på internationalt plan, når støtten til projektet ophører. I mange tilfælde betød omkostningerne i forbindelse med det tværnationale samarbejde, at projekter ikke kunne fortsætte, eller kun i begrænset omfang kunne fortsætte, efter støtteperiodens afslutning. Ifølge rapporten udgør den kulturelle og sproglige fragmentation i Europa og den aktuelle økonomiske udvikling samt dennes indflydelse på de offentlige udgifter til kultur og kunst, en udfordring for fortsat mobilitet og udbredelse, opbygning af kapacitet og således også for bæredygtig udvikling i denne sektor.

I forbindelse med organisationer, som er aktive på europæisk niveau og støttes under aktionsdel 2, tyder resultaterne på, at en række af disse organisationer på den ene eller den anden måde vil fortsætte uden et EU-tilskud, om end i begrænset omfang.

Titlen som europæisk kulturhovedstad har ofte sat sine spor i de pågældende byer i form af ny kulturel infrastruktur og nye aktiviteter, større kapacitet inden for den lokale kulturelle sektor og kulturforvaltning, et livligere kulturliv og i sandhed et forbedret image.

4. DE VIGTIGSTE HENSTILLINGER FRA EVALUERINGEN OG KOMMISSIONENS BEMÆRKNINGER

På basis af resultaterne fremsatte evaluatoren 17 henstillinger. De er anført i kursiv, (mens Kommissionens holdning er anført med almindelig skrifttype), og de er opdelt i to hovedkategorier alt efter, om de vedrører den fortsatte gennemførelse af det nuværende kulturprogram frem til 2013 eller udformningen af det nye program (efter 2013).

1. Nuværende program

Henstilling 1

Kommissionen bør fortsætte gennemgangen af størrelsen af tilskuddene, der ydes til litterære oversættelser, for at sikre, at de er i overensstemmelse med de gældende markedspriser i de enkelte lande.

Henstilling 2

Der er ingen direkte fordel ved at fortsætte med at støtte festivaler som en særskilt kategori inden for aktionsdel 2. Denne type støtte er blevet ændret i den nye programvejledning, der blev offentliggjort i maj 2010, med en særlig kategori under aktionsdel 1, så de kan støttes som projekter frem for gennem driftstilskud. Festivaler kan ligeledes fortsat ansøge om samarbejdsprojekter, forudsat at de opfylder de relevante kriterier, f.eks. at de er baseret på en samarbejdsaftale.

Henstilling 3

Indførelsen af ændringer i arbejdsforholdene i kulturkontaktpunkterne bør afsluttes ved at foretage eventuelle nødvendige tilpasninger, som processen skrider frem, for at sikre fortsat forbedring med henblik på at yde den bedst mulige service til kulturformidlerne.

Henstilling 4

Kommissionen og EACEA bør fortsætte de årlige besøg på projekterne med henblik på at hjælpe støttemodtagerne og sikre, at Kommissionen og EACEA har kendskab til projekternes indhold.

Henstilling 5

De endelige rapporter bør kræve, at samarbejdsprojekter og organisationer, der er aktive på europæisk plan, angiver antallet af personer, som er omfattet af mobilitetsperioder.

Henstilling 6

Den nuværende indsats for at formidle projektresultaterne ved hjælp af årlige konferencer og publikationer bør fortsættes og, hvis ressourcerne tillader det, bør man overveje at udføre flere aktiviteter af denne art. Kulturkontaktpunkterne kunne eksempelvis invitere projekternes støttemodtagere til at dele deres erfaringer med andre på lokale informationsdage.

Kommissionens holdning

Kommissionen er generelt enig i disse henstillinger. I 2007 påbegyndte den en omfattende forenklingsproces, som førte til markante forbedringer i forvaltningen og gennemførelsen af det nuværende program, herunder i flere af punkterne, som er nævnt i evaluatorens rapport, og de berørte parter har sat stor pris på disse forbedringer.

Mere konkret er festivaler blevet støttet som projekter frem for gennem driftstilskud siden 2010. Som nævnt i rapporten er henstilling 2 således allerede blevet gennemført. Hvad angår henstilling 1 (satserne for litterære oversættelser gennemgås hvert andet år, og siden dette blev gjort i starten af 2010, vil den næste gennemgang finde sted i 2012), henstilling 3 (kulturkontaktpunkternes arbejdsforhold, der skal forbedre de leverede ydelser, er fuldt ud gennemført pr. 2010 og kan nu, under de nuværende forhold, betragtes som stabile for det nuværende programs varighed) og henstilling 4 (det stigende antal besøgte projekter, hovedsageligt af EACEA, giver Kommissionen og EACEA mulighed for at få et meget bedre indblik i de støttede aktiviteter med henblik på forbedring af overvågning og udbredelse), har Kommissionen allerede foretaget de nødvendige ændringer i det nuværende programs struktur. Som følge af henstilling 5 vil det være interessant at beskæftige sig mere indgående med antallet af personer, der er involveret i eller omfattet af mobilitet. Eftersom dette vil

indebære en mindre ændring af EACEA's skabelon til projekternes endelige rapporter, er det nødvendigt at vurdere, på hvilket tidspunkt det er bedst at gennemføre denne mulige ændring.

Hvad angår aktiviteter, der har til formål at fremme projektresultater (henstilling 6), vil gennemførelsen af årlige konferencer og udgivelsen af publikationer fortsætte, og Kommissionen vil undersøge, hvilke yderligere muligheder, der kan gennemføres med de tilgængelige ressourcer. For så vidt angår lokale informationsdage organiseret af kulturkontaktpunkterne, har mange af disse siden 2010 haft fokus på at dele erfaringer fra støttede projekter og omfatter repræsentanter fra Kommissionen og EACEA, når det er nødvendigt og muligt.

2. Ny program

Henstilling 7

Det nye programs generelle og specifikke målsætninger bør tages op til revision for at tage højde for udviklingen, siden det sidste program blev udformet, herunder ændringer, der påvirker den kulturelle sektor og politiske tiltag såsom EU-2020-strategien, dens flagskibsinitiativer og den europæiske kulturdagsorden.

Henstilling 8

Det bør overvejes, hvad der anses for at være en passende maksimal medfinansieringsgrad under programmet. En relativ lav maksimal medfinansieringsgrad gør det muligt at støtte et større antal projekter. Dog kan en for lav medfinansieringsgrad få formidlerne til at afstå fra at ansøge og medføre, at de ikke vil være i stand til at gennemføre ambitiøse projekter. Hvis medfinansieringsgraden ikke afspejler virkeligheden (f.eks. kraftige nedskæringer i den offentlige støtte på nationalt plan, en økonomisk afmatning, der gør det sværere at opnå privat støtte, osv.), udelukkes et stort antal kulturformidlere fra at ansøge under programmet, og dette kan utilsigtet forhindre programmet i at opfylde sine målsætninger. Fordelene og ulemperne ved medfinansieringsgraden bør således vurderes nøje i det nye program på baggrund af dets målsætninger, prioriteter og gældende omstændigheder.

Henstilling 9

Programmets tværfaglighed bør fortsættes, idet den afspejler den reelle udvikling i den kulturelle sektor, herunder digitaliseringens betydning, i hvilken grænserne mellem sektorerne bliver mere flydende, og sektoroverskridende forsøg er almindelige.

Henstilling 10

Det bør overvejes, hvorvidt der fortsat bør skelnes mellem flerårige og toårige samarbejdsprojekter i betragtning af, at de forfølger samme mål.

Henstilling 11

Der bør lægges vægt på tredjelandsaspektet, idet den nuværende metode med at vælge et eller flere lande for et bestemt år lader til at have en begrænset påviselig virkning på lang sigt, da den mangler kritisk masse.

Henstilling 12

Eftersom der fortsat er mange hindringer for mobilitet og udbredelse, på trods af det indre marked og den frie bevægelighed for arbejdstagere, bør det overvejes at støtte de kulturformidlere, der skal arbejde i et andet EU-land, gennem bedre information/efterretninger og vejledning.

Henstilling 13

Kommissionen og EACEA bør overveje, hvorledes flere litterære oversættelser kan tilskyndes fra de underrepræsenterede sprog (navnlig sprogene i de nye medlemsstater) til de mere dominerende sprog, såsom engelsk, fransk, tysk og spansk, som ofte anvendes som relæsprag for yderligere oversættelser, hvorfor det ville udgøre et værdifuldt bidrag til at fremme den kulturelle og sproglige mangfoldighed. Der bør lægges vægt på andre initiativer, der kan bidrage til at stimulere oversættelse af litteratur.

Henstilling 14

Det bør overvejes at ændre kategorien 'støttenetværk' til 'netværk', idet organisationer ikke nødvendigvis behøver at have en støtterolle for at skabe væsentlige fordele for kunstneres mobilitet, udbredelsen af værker osv.

Henstilling 15

Evalueringen har vist behovet for samt programmets potentiale til at stimulere nye, kreative og innovative udviklinger og strukturer, men den har også vist, at omkostningerne i forbindelse med tværnationalt samarbejde kan gøre det vanskeligt at fortsætte strukturer eller projekter efter støtteperiodens afslutning. Derfor bør det overvejes, hvorledes fremtidige tildelingskriterier kan sikre en balance, således at udviklingen af nye og innovative aktiviteter og strukturer fremmes, uden at det sker på bekostning af etablerede strukturer, som spiller en fundamental kontinuerlig rolle i forbindelse med at fremme programmets målsætninger, og som har en tydelig europæisk merværdi.

Henstilling 16

I ethvert nyt program bør der lægges vægt på kulturkontaktpunkternes rolle, arbejdsforhold og proceduren for udpegelse af disse. Om nødvendigt bør disse justeres for at afspejle kravene til det nye program og i lyset af bedste praksis i andre EU-programmer.

Henstilling 17

På grundlag af de fremskridt, der er sket under det nuværende program, bør forvaltningen af det nye program være så strømlinet og enkel som mulig af hensyn til ansøgere og støttemodtagere inden for de muligheder, som finansforordningen giver.

Kommissionens holdning

Kommissionen er generelt enig i disse henstillinger og vil så vidt muligt tage hensyn til disse ved udarbejdelsen af forslaget til programmet efter 2013. Dette gælder både for programmets indhold og forvaltning, som Kommissionen ønsker at holde så enkel og effektiv som muligt.

5. KOMMISSIONENS KONKLUSIONER

Kommissionen er enig i den overordnede vurdering i evalueringen af, at programmet spiller en unik rolle, når det handler om at stimulere grænseoverskridende kulturelt samarbejde og at fremme de fordele, der er angivet i afsnittet om resultater. Programmet har på passende vis gennemført EU's indsats på kulturområdet, som fastsat i artikel 167 i traktaten, og har nået de mål, der er fastlagt i afgørelsen.

Konklusionerne i evalueringen viser, at der er plads til små forbedringer inden for et begrænset antal specifikke områder, og at deltagerne generelt er tilfredse med programmet og anerkender dets unikke merværdi for Europa. Evalueringen underbygger ligeledes, at der fortsat vil være en betydelig efterspørgsel efter denne type EU-støtte fra den kulturelle sektor, hvis den da ikke vil stige yderligere, i løbet af de kommende år, og at programmet bidrager til udviklingen af indhold og viden, hvilket er afgørende for fremtidig bæredygtig vækst og jobskabelse og ny, kreativ og innovativ udvikling.

Siden 2007 har Kommissionen i vid udstrækning intensiveret høringen af den kulturelle sektor og lægger stor vægt på de synspunkter, som de berørte parter har givet udtryk for i forbindelse med denne proces, og som kan genfindes i nærværende evalueringsrapport.

Som nævnt i afsnit 4 er der allerede blevet integreret forskellige nye elementer og forbedringer i det nuværende kulturprogram, hvormed visse henstillinger i evalueringen allerede er blevet imødekommet.

Kommissionen agter derfor at tage hensyn til resultaterne af nærværende evaluering, navnlig med henblik på udarbejdelsen af det nye EU-program inden for kulturområdet for tidsrummet efter 2013.